

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2. ünite

KAZANIM TESTİ

Anadolu İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri

KELAM

30 soru

SINIF 12

Ankara, 2022

KELAM

1. I. “Allah’ın rahmetinin izlerine bir bak: Toprağa ölümünün ardından nasıl can veriyor! İşte ölüleri diriltecek olan da O’dur. O’nun her şeye gücü yeter.” (Rûm suresi, 50. ayet.)
II. “O’nun işaretlerinden biri de şudur: Sen arzı (ölmüş gibi) kupkuru görürsün; ama üzerine yağmur indirdiğimizde toprak canlanıp kabarır. Ona can veren, elbette ölülere de can verir. O her şeye kâdirdir.” (Fussilet suresi, 39. ayet.)
III. “Allah; O’ndan başka asla ilâh yoktur, diridir ve kayyûmdur.” (Âl-i İmrân suresi, 2. ayet.)
IV. “İnsanlardan kimi vardır ki hiçbir bilgisi olmadığı hâlde Allah hakkında tartışmaya girer ve her azgın şeytanın ardına düşer.” (Hac suresi, 3. ayet.)

Yukarıda verilen ayetlerden hangileri âlemin yaratılışına işaret etmektedir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

2. Kelam ilminde Allah-âlem ilişkisi, yaratıcı-yaratılan şeklinde ele alınmaktadır. Âlemdeki varlıkların tümü yaratılmıştır ve kendi içinde bir düzen ile hareket etmektedir.

Verilen bilgiye delil oluşturabilecek <u>en yakın</u> ayet aşağıdakilerden hangisidir?

A) “Allah; O’ndan başka asla ilâh yoktur, diridir ve kayyûmdur.”(Âl-i İmran suresi, 2. ayet.)
B) “Göklerin ve yerin hükümranlığı yalnızca O’nundur…” (Hadîd suresi, 3. ayet.)
C) “Allah’ın gökleri ve yeri hikmetli olarak yarattığını görmüyor musun? O, dilerse sizi yok edip yerinize yeni varlıklar getirir. Allah’a göre bu zor bir şey değildir.”(İbrahim suresi, 19. ayet.)
D) “Elif Lâm Mîm Râ. İşte bunlar Kitabın ayetleridir. Sana Rabbinden indirilen gerçektir, fakat insanların çoğu inanmazlar.” (Ra’d suresi, 1. ayet.)
E) “İyilik ederseniz kendinize iyilik etmiş olursunuz, kötülük yaparsanız yine kendinize yapmış olursunuz…” (İsrâ suresi, 7. ayet.)

3. Kur’an-ı Kerim’de pek çok ayette âlemin yaratılışından bahsedilmektedir. Bu ayetlerin bir kısmı Allah Teâlâ’nın yoktan yaratması ile ilgili iken bir kısmı ise yaratmanın aşamalarından ve amacından bahsetmektedir.

Aşağıda Allah-âlem ilişkisi ile ilgili verilen ayetlerden hangisi yaratılışın amacına yöneliktir?

A) “ Allah, gökleri ve yeri, ikisi arasındakileri altı gün içinde (altı evrede) yaratan sonra da Arş’a kurulandır…” (Secde suresi, 4. ayet.)
B) “Biz onları ancak hak ve hikmete uygun olarak yarattık. Ama onların çoğu bilmiyorlar.” (Duhân suresi, 39. ayet.)
C) “Allah, yedi göğü ve yerden bir o kadarını yaratandır. Allah’ın emri bunlar arasından inip durmaktadır ki Allah’ın her şeye kadir olduğunu ve Allah’ın her şeyi ilmiyle kuşattığını bilesiniz.” (Talâk suresi, 12. ayet.)
D) “Biz göğü, yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık. Bu (yaratılanların boş yere yaratıldığı iddiası) inkâr edenlerin zannıdır. Cehennem ateşinden dolayı vay inkâr edenlerin haline!” (Sâd suresi, 27. ayet.)
E) “O, gökleri görebildiğiniz bir direk olmaksızın yarattı, sizi sarsmasın diye yere de ulu dağlar koydu ve orada her çeşit canlıyı yaydı...” (Lokmân suresi, 10. ayet.)

4. **Aşağıda verilen ayetlerden hangisi âlemdeki düzen ve işleyişten (yasalardan) bahsetmektedir?**

A) “Şeytan onlara durmadan vaat eder, boş ümitler verir…” (Nisâ suresi, 120. ayet.)
B) “Gerçekten biz, her şeyi bir ölçü ve dengede yarattık.” (Kamer suresi, 49. ayet.)
C) “Ey insanlar! Şüphesiz Allah’ın vaadi gerçektir. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın…” (Fâtır suresi, 5. ayet.)
D) “Allah yeri yaratıklar için var etti. Orada meyve(ler) ve salkımlı hurma ağaçları vardır.” (Rahmân suresi, 10-11. ayetler.)
E) “De ki: ‘Ben dinimi Allah'a has kılarak sadece O’na ibadet ediyorum.” (Zümer suresi, 14. ayet.)

5. Varlıkları inceleyen herkes âlemde mükemmel bir uyum ve ahengin varlığını kabul edecektir. Yıldızların hatta galaksilerin eşsiz bir uyum içinde döngülerine devam ettikleri görülmektedir. Âlemdeki bu uyum ve dengeden hareketle ezelî ve ebedî bir yaratıcı fikrini kabul etmek gerekir. Âlemin yaratılışı ve âlemdeki düzen ve dengeden bahseden pek çok ayet vardır:

I. "Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. 'Rabbimiz! Bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru.' derler." (Âl-i İmrân suresi, 191. ayet.)

II. "Sizin yaratılışınızda ve Allah'ın (yeryüzüne) yaydığı her bir canlıda da kesin olarak inanan bir toplum için elbette nice deliller vardır." (Câsiye suresi, 4. ayet.)

III. "Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."(Zâriyât suresi, 56. ayet.)

IV. "Sizi boşuna yarattığımızı ve bize tekrar döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?" (Mü'minûn suresi, 115. ayet.)

V. "Mûsâ, 'Rabbimiz her şeye hilkatini (yaratılış özelliklerini) veren, sonra onlara yol gösterendir.' dedi." (Tâhâ suresi, 50. ayet.)

Verilen ayetleri âlemin ve âlemdeki varlıkların yaratılış amacına göre gruplandırırsak hangisi dışarıda kalır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

6. Kelam ilminin ana konularından birisi varlık meselesidir. Bu mesele esasen bir inanç problemi değildir. Ancak kelamın İslam inanç esaslarını açıklamanın yanında bu esaslara yönelik her türlü tehdidi gidermek gibi bir görevi daha vardır.

Buna göre, kelam ilminin varlık meselesini ele almasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Varlığın tanımı konusunda oluşan farklı anlayışları belirlemek

B) Varlığın, var olmadığı şeklindeki felsefi yaklaşımlara cevap vermek

C) Kur'an-ı Kerim'deki varlıkla ilgili ayetlerin açıklamasını yapmak

D) Peygamberimizin (s.a.v.) varlıkla ilgili hadislerinden sahih olanları belirlemek

E) Varlık ve mevcud kavramları arasındaki ilişkiyi tespit etmek

7. Kur'an-ı Kerim'e göre âlemdeki bütün varlıklar gibi insanlar da Allah (c.c.) tarafından yaratılmıştır ve yaratılan varlıkların en şereflisi insan kılınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi insanların yaratılışı ile ilgili ayetlerden biri <u>değildir</u>? olamaz.

A) "Allah'ın rahmetinin izlerine bir bak: Toprağa ölümünün ardından nasıl can veriyor! İşte ölüleri diriltecek olan da O'dur. O'nun her şeye gücü yeter." (Rûm suresi, 50. ayet.)

B) "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretip yayan Rabbinizden sakının..." (Nisâ suresi, 1. ayet.)

C) "Sizi bir çamurdan yaratan, sonra ölüm zamanını takdir eden ancak O'dur. Bir de O'nun katında muayyen bir ecel (kıyamet günü) vardır. Siz hâlâ şüphe ediyorsunuz." (En'âm suresi, 2. ayet.)

D) "Hani Rabbin meleklere demişti ki: Ben kupkuru bir çamurdan, şekillenmiş kara balçıktan bir insan yaratacağım." (Hicr suresi, 28. ayet.)

E) "Andolsun biz insanı, çamurdan (süzülüp çıkarılmış) bir özden yarattık." (Mü'minûn suresi, 12. ayet.)

8. Kelam ilminin ana konuları Kur'an-ı Kerim ve mütevatir hadislerde belirlenen inanç ilkeleridir. Bu inanç ilkelerine kelamda temel konular anlamında "mesail" veya ana gaye olması itibariyle "mekâsıd" denir. Bunların dışında kalan konulara ise ana konuların açıklanmasına vesile olanlar anlamında "vesâil" veya "mebâdî" denir.

Aşağıdakilerden hangisi kelam ilminde vesail kapsamındadır?

A) Tevhid inancı

B) Ahiretin varlığı

C) Varlık problemi

D) Kadere iman

E) Meleklerin varlığı

9. Gazzâlî öncesine kadar kelam ilminde varlık iki başlıkta ele alınmıştır. Bunlardan ilki kadîm varlıktır. Kadîm varlık, varlığının bir başlangıcı ve sonu olmayan, var olmak için başka bir varlığa muhtaç olmayan demektir. İkincisi ise sonradan meydana gelen, var olmak için bir yaratıcıya muhtaç olan, varlığının başlangıcı ve sonu olan şeklinde tarif edilen hâdis varlıktır. Kadîm varlık yalnızca Allah Teâlâ ve O'nun sıfatlarıdır. Yüce Allah'ın dışında bütün varlıklar ise hâdistir. Varlıkların sınıflandırılmasında felsefenin etkisiyle vacip, mümkin ve mümteni kavramları ilerleyen dönemlerde kelama dâhil olsa da varlıkların sınıflandırılmasında erken dönem kelamcıların görüşleri yani kadîm ve hâdis şeklindeki sınıflandırma yaygınlık kazanmıştır.

Paragrafa göre varlık meselesi ile ilgili hangi sonuç çıkarılamaz?

A) Kelamcılara göre Allah (c.c.) kadîm bir varlıktır.

B) İnsanlar ve bitkiler hâdis varlıklardır.

C) Hâdis varlıklar, var olmak için bir yaratıcıya muhtaçtır.

D) Kadîm varlığın bir başlangıcı ve sonu yoktur.

E) Mümkin kavramı kadîm varlık için kullanılır.

10. Kelamcılar, varlığın "aslında var olmadığı" şeklindeki felsefi düşüncelere şiddetle karşı çıkarlar. Görünen ve görünmeyen varlıklar kelamcılar tarafından yaratılmış olarak değerlendirilir. Aslında onların varlık meselesini ele almalarının ana sebebi, Allah'ın kadîm (ezelî) ve Allah (c.c.) dışında kalan bütün varlıkların hâdis (sonradan meydana gelen) olduğunu ispat etmektir. Böylelikle evrenin kadîm (ezelî) olduğu şeklindeki felsefi düşünceler de reddedilmiş olmaktadır.

Verilen bilgilere göre kelamcılar varlık meselesini ele almakla hangi felsefi düşünceleri reddetmektedirler?

A) Evrenin yaratılması-âlemin ezelî olması

B) Allah'ın sıfatlarının inkâr edilmesi-âlemin yaratılmış olması

C) Varlığın gerçekliğinin inkâr edilmesi-âlemin hâdis olması

D) Varlığın gerçekliğinin kabul edilmemesi-âlemin kadîm olduğunun iddia edilmesi

E) Varlığın gerçekliğinin kabul edilmesi-âlemin kadîm olduğunun iddia edilmesi

11. Kelam ilminde yer alan varlık meselesi ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Var olan şeyler gerçekte yoktur.

B) Varlıklar kadîm ve hâdis diye ikiye ayrılır.

C) Varlıklar gerçekte vardır.

D) Kadîm olan yalnızca Allah'tır.

E) Âlem ve âlemdeki varlıklar hâdistir.

12. İtikadi hükümlerin özellikler şunlardır:

I. İtikadi hükümlerin muhkem ayetler ve mütevatir hadislere dayanması gerekir (Geçerlilik).

II. İtikadi hükümlerin kesin bilgi vermesi gerekir (Kesinlik).

III. İtikadi hükümlerin dayandıkları kaynakların anlamlarının anlaşılır olması gerekir (Açıklık).

IV. İtikadi hükümler zamana, ortama ve kişilere göre değişmez. Hz. Âdem'den beri aynıdır (Değişmezlik).

V. İtikadi hükümler bütündür parçalanamaz. Bir kısmına inanıp bir kısmına inanmama olmaz (Bölünmezlik).

İtikadi hükümlerin özelliklerine dair kavram ve ilgili olduğu açıklama eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Geçerlilik

B) Kesinlik

C) Açıklık

D) Değişmezlik

E) Bölünmezlik

13. Kelamcılar tarafından kabul edilen üç bilgi kaynağı vardır:

– Haber-i sâdık (Doğru haber)
– Havass-ı selîme (Sağlam duyular)
– Akl-ı selim (Selim akıl)

Bilgi kaynakları açısından sınıflandırıldığında aşağıdaki ayetlerden hangisi dışarıda kalır?

A) “Andolsun! Size öyle bir kitap indirdik ki sizin bütün şeref ve şanınız ondadır. Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?” (Enbiyâ suresi, 10. ayet.)

B) “Ve O, yaşatan ve öldürendir; gecenin ve gündüzün değişmesi O’nun eseridir. Hâlâ aklınızı kullanmaz mısınız?” (Mü’minûn suresi, 80. ayet.)

C) “Allah size işte böylece ayetlerini açıklar ki düşünüp hakikati anlayasınız.” (Bakara suresi, 242. ayet.)

D) “Görmediler mi ki biz yağmuru kupkuru yere gönderip onunla hayvanlarının ve kendilerinin yiyeceği ekinler çıkarırız. Hâlâ görmeyecekler mi?” (Secde suresi, 27. ayet.)

E) “O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi. Yıldızlar da Allah’ın emri ile hareket ederler. Şüphesiz ki bunlarda aklını kullananlar için pek çok deliller vardır.” (Nahl suresi, 112. ayet.)

14. **Aşağıdaki ayetlerden hangisinde iman-bilgi ilişkisinden bahsedilmektedir?**

A) “Müminler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.” (Hucurât suresi, 10. ayet.)

B) “Görmedin mi, Allah gökten su indirdi de onu yeryüzündeki kaynaklara ulaştırdı. Sonra onunla renkleri çeşit çeşit ekinler çıkarıyor...” (Zümer suresi, 21. ayet.)

C) “Andolsun, onlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan, mutlaka, ‘Onları mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen (Allah) yarattı.’ diyeceklerdir.” (Zuhruf suresi, 9. ayet.)

D) “Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. O, yücedir, büyüktür.” (Şûrâ suresi, 4. ayet.)

E) “...De ki: ‘Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?’ Ancak akıl sahipleri öğüt alırlar.” (Zümer suresi, 9. ayet.)

15. İslam’da imanın geçerli olabilmesi için bilinçli bir tasdik ile iman edilecek konuların kalp ile onaylanması gerekir. Bu bağlamda imanın merkezi kalptir. Kalp ile bilinçli bir onaylamanın gerçekleşmesi de ancak bilgi sahibi olmaya bağlıdır. Dolayısıyla iman olmaksızın bilginin, doğru bilgi olmaksızın iman etmenin değeri olmaz. Allah Teâlâ Zümer suresi 9. ayette “... De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu, ancak akıl sahipleri hakkıyla düşünür.” buyurarak geçerli bir iman için sağlam bilginin önemine dikkat çekmiştir.

İman- bilgi ilişkisi ile ilgili olarak yukarıdaki paragraftan hangi sonuç çıkarılamaz?

A) Allah (c.c.) katında geçerli bir iman için salih amel şarttır.

B) Kur’an-ı Kerim’de bilgi ve bilenler övülmüştür.

C) İslam’da iman edilecek konuların kalp ile tasdik edilmesi gerekir

D) Bilinçli bir tasdikin olması için doğru bilgiye ihtiyaç vardır.

E) Doğru bilgi sonrasında bilinçli bir tasdik ile iman tamamlanmış olur.

16. Klasik kelam kitaplarının çoğunda bilgi teorisi, ilk ele alınan kelam problemlerinden birisidir. Bu bağlamda iman ve bilgi ilk dönemden itibaren birbirleriyle ilişkilendirilen iki önemli problem olmuştur. Kur’an-ı Kerim’in bilgi üzerinde durması ve iman ile bilgi arasındaki ilişki vesilesi ile kelamcılar bilgi konusunu ele almışlardır. Zira bilgi, imana götüren yegâne vesiledir. Ancak unutulmamalıdır ki Kur’an’da, kesin ve doğru bilgiye son derece önem verilmesine rağmen bu durum bir amaç olarak değil, sağlam bir iman için araç olarak zikredilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi kelamcıların bilgi meselesi ile ilgilenmelerinin sebeplerinden biri değildir?

A) Kur’an-ı Kerim’in, imana götüren bir araç olarak doğru bilgiye yer vermesi

B) İman ile bilgi arasındaki ilişkinin Kur’an ayetlerinde yer alması

C) Kelamcıların bilgi konusunu ele alma sebepleri arasında imanın yer alması

D) Kur’an-ı Kerim’de sağlam bir iman için bilgiye önem verilmesi

E) İman eden insanların sorumlu tutulacakları ibadetlerin belirlenmesi

17. Kur’an-ı Kerim’de kesin ve doğru bilgiye büyük önem verilmesine rağmen bu durum bir amaç olarak değil, sağlam bir iman için araç olarak görülmüştür. Zira bir bilgi imana götürmüyorsa değerli değildir. Bunun en güzel örneği Cahiliyye Dönemi Mekke toplumunun inanç yapısıdır. Mekkeliler İslam’a şiddetle karşı çıkmıştı. Ancak onların büyük bir kısmı âlemin yaratıcısı, kendilerine rızık veren, işlerini yürüten, kendilerine fayda ve zarar veren, koruyup kollayan tek varlık olarak Allah’ı (c.c.) biliyordu. Ancak onların bu bilgileri iman etmeleri için yeterli olmadı.

Verilen bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Doğru bilgi tarihin her döneminde değerli sayılmıştır.

B) Bilginin değeri elde edilen sonuca göre değişir.

C) İman için tek başına bilgi yeterlidir.

D) İmanın geçerli olabilmesi için bilginin olması gerekir.

E) Mekke toplumu bütünüyle cahil kişilerden oluşuyordu.

18. Allah’ın (c.c.) insanlara verdiği en önemli nimet akıldır. İnsanlar akıl sayesinde İslam’ın inanç, ibadet ve ahlak kurallarını anlama ve açıklama imkânına sahip olur. İslam âlimleri aklın önemini belirledikten sonra aklın sınırları konusunda şu tespitleri yaparlar:

– Akıl, vahiyden bağımsız olarak tek başına inanç ilkelerini belirleyemez.
– Farz ve haram gibi kesin hükümleri koyamaz.
– Gaybe Gayba ait konularda vahiyden bağımsız yorum oluşturamaz.

Verilen bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Ahirete ilişkin hususlar akılla bilinir.

B) Zekâtın kimlere ve hangi oranda verileceği akılla bilinir.

C) Namazın rekât sayıları ve nasıl kılınacağı akılla bilinir.

D) Peygamberlerin kimlerden seçileceği akılla bilinir.

E) Namazın ve zekâtın hikmetleri ve gerekçeleri akılla bilinir.

19.
I. Namazın rekât sayıları ve nasıl kılınacağı akılla bilinir.
II. Akıl, farz ve haram gibi kesin hükümler koyamaz.
III. Akıl, vahiyden bağımsız olarak tek başına inanç ilkelerini belirleyemez.
IV. İbadetlerin şekli ve sayısı akılla belirlenir.
V. Akıl, gayba ait konularda vahiyden bağımsız yorum oluşturamaz.

Akıl ile ilgili olarak verilen durumlardan hangileri <u>yanlıştır</u>?

A) I ve II

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve V

E) IV ve V

20. İslam inancında akıl ile ilgili olarak söz alan öğrenciler ve görüşleri aşağıdaki gibidir:

Abdullah: İman ve inanç konuları akılla bilinir.
Burak: Akıl, farz ve haram gibi kesin hükümleri koyamaz.
Cafer: Ahiret hayatı ile ilgili bilgiler vahiy ile bilinir.
Doğan: Namazın rekât sayıları ve nasıl kılınacağı akılla belirlenemez.
Engin: İbadetlerin şekli ve sayısı akılla belirlenir.

Öğrencilerden hangilerinin görüşü doğrudur?

A) Abdullah ve Burak

B) Cafer ve Doğan

C) Doğan ve Engin

D) Abdullah, Burak ve Cafer

E) Burak, Cafer ve Doğan

21. Kelam ilminde akl-ı selim, temel bilgi kaynaklarından birisi olması itibariyle önemlidir. Ancak aklın öneminin yanında inanç esaslarının ve ibadetlerin belirlenmesinde aklın rolü yoktur.

Aşağıda verilenlerden hangisi aklın belirleyebileceği hususlardan birisidir?

A) Zekâtın kimlere verileceği

B) Zekâtı kimlerin vereceği

C) Zekât verme oranları

D) Zekâtın toplumsal faydaları

E) Zekât verilebilecek ürünler

22. I. İtikadi hükümlerin muhkem ayetler ve mütevatir hadislere dayanması yani kesin olması gerekir.
II. İtikadi hükümlerin dayandıkları kaynakların anlamlarının açık ve anlaşılır olması gerekir.
III. İtikadi hükümler insanlar arasındaki hukuki ve sosyal ilişkileri düzenleyen hükümler olup temeli adalettir.
IV. İtikadi hükümler zamana, ortama ve kişilere göre değişmez. Hz. Âdem'den beri aynıdır.
V. İtikadi hükümler bir bütündür parçalanamaz. Yani bir kısmına inanıp bir kısmına inanmama olmaz.

İtikadi hükümler ile ilgili olarak hangisi yanlıştır?

A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

23. Kübra Hoca öğrencilerine kelam dersinde "İnsanların her alanda doğrulara erişmeleri için aklın tek başına yeterli olacağını söyleyenlere karşı nasıl cevap verirsiniz?" diye bir ödev vermiştir .
Elif şunları yazar:
I. Akıl insanlar için tek başına yeterli olsaydı milyarlarca insan aklıyla düşünerek vahyi kabul etmezdi.
II. Akıl insanlar için tek başına yeterli olsaydı insanların ortak, evrensel ahlak kuralları olması gerekirdi.
III. İslam inanç esaslarının açıklanması ve temellendirilmesi sadece nassla belirlenir.
IV. Ruh, ölüm ve ölüm sonrası hayat gibi konularda aklın bir öngörüsünün olması gerekirdi.
V. Bütün doğrulara akıl ile erişilebilir olsaydı geçmişte doğru kabul edilen bilimsel sonuçların bugün yanlış kabul edilmemesi gerekirdi.

Elif'in tezlerinden hangisi doğru değildir?

A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

24. – Naklî delil: Öncülleri ayet ve hadislere dayanan delillere denir.
– Aklî delil: Öncülleri akla dayanan delillere denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi aklî delildir?

A) Kıyamet ve yeniden dirilme haktır.
B) Temel ibadetlerden birisi oruçtur.
C) Âlemin yaratıcısı bir ve tek olan Allah'tır (c.c.).
D) Âlem hâdistir, her hâdis yaratılmıştır.
E) Fakirlere ve yoksullara zekât verilebilir.

25. Aklî delillere dayanarak akıl yürütme (istidlâl) üç şekilde olur:

Tümdengelim: Bütünden parçaya veya sebepten sonuca gidiş.

Tümevarım: Parçadan bütüne veya sonuçtan sebebe gidiş.

Parçadan Parçaya Gidiş: İki şey arasındaki benzerlikten hareketle sonuca gidiş (kıyas, analoji, temsil).

Buna göre aşağıdaki hükümlerden hangisi akıl yürütme biçimlerinden kıyasa örnek olabilir?

A) Ali insandır ve ölümlüdür. O hâlde bütün insanlar ölümlüdür.
B) Bütün insanlar ölümlüdür. Ali de bir insandır. O hâlde Ali ölümlüdür.
C) Ayşe insandır. Ayşe ölümlüdür. Ahmet de insandır. O hâlde Ahmet de ölümlüdür.
D) Ali ölümlüdür, Mehmet de ölümlüdür. O hâlde ölüm vardır.
E) Bütün insanlar ölümlüdür. Ali de insandır. O hâlde bütün insanlar ölümlüdür.

26. Aklî delillere dayanarak akıl yürütme (istidlâl) üç şekilde olur:

Tümdengelim: Bütünden parçaya veya sebepten sonuca gidiş.

Tümevarım: Parçadan bütüne veya sonuçtan sebebe gidiş.

Parçadan Parçaya Gidiş: İki şey arasındaki benzerlikten hareketle sonuca gidiş (kıyas, analoji, temsil).

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisi tümdengelime örnektir?

A) Ayşe insandır ve ölümlüdür. Zeynep de insandır. O hâlde Zeynep de ölümlüdür.

B) Bütün insanlar ölümlüdür. Ayşe de bir insandır. O hâlde Ayşe ölümlüdür.

C) Ali, Ahmet ve Mehmet ölümlüdür. Ali, Ahmet ve Mehmet insandır. O hâlde bütün insanlar ölümlüdür.

D) Ayşe ölümlüdür, Zeynep de ölümlüdür. O hâlde ölüm vardır.

E) Bütün insanlar ölümlüdür. Ali de insandır. O hâlde bütün insanlar ölümlüdür.

27. Kelamcılar itikadi meseleleri ele alırken hem naklî hem de aklî delilleri kullanırlar. Herhangi bir konuda naklî delil varsa aklî delile müracaat edilmez, naklî delile göre hüküm verilir. Naklî delil ile sabit olan konularda açıklama ve yorum yapma noktasında aklî delile müracaat edilir. Ancak burada, naklî delillerin kesin hüküm bildirmesi, açık ve anlaşılır olmasına dikkat edilmelidir. Kesin hüküm bildiren naklî deliller ise muhkem ayetler ve mütevatir hadislerdir.

Buna göre kelam ilminde aklî ve naklî delillerin kullanımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Naklî delilin olduğu konularda aklî delile gerek kalmaz.

B) Kelamcılar itikadi meselelerde sadece naklî delilleri kullanırlar.

C) Naklî delilin kullanılması için anlamının ve açıklamasının net olması gerekir.

D) Mütevatir hadisler inanç konularında naklî delil olarak kullanılır.

E) Müteşabih (anlamı kapalı olan) ayetler inanç konularında kesin delil sayılmaz.

28. Aklî delillere dayanarak akıl yürütme (istidlâl) üç şekilde olur:

Tümdengelim: Bütünden parçaya veya sebepten sonuca gidiş.

Tümevarım: Parçadan bütüne veya sonuçtan sebebe gidiş.

Parçadan Parçaya Gidiş: İki şey arasındaki benzerlikten hareketle sonuca gidiş (kıyas, analoji, temsil).

Aşağıdaki önermelerden hangisinde akıl yürütme (istidlâl) türlerinden birisi <u>yoktur</u>?

A) Ali insandır ve ölümlüdür. Ahmet de insandır. O hâlde Ahmet de ölümlüdür.

B) Bütün hayvanlar ölümlüdür. Zürafa da bir hayvandır. O hâlde zürafa ölümlüdür.

C) Dünya'da ve Mars'ta atmosfer vardır. Dünya'da yaşam vardır. O hâlde Mars'ta yaşam olabilir.

D) Güvecinler ölümlüdür, kartallar da ölümlüdür. O hâlde ölüm vardır.

E) Tüm kuşlar uçar, serçe bir kuştur. O hâlde serçe de uçar.

29. Kelam ilminde hüküm kavramı; sorumluluk çağına girmiş kimseler için farz, vacip, sünnet, haram ve mekruh gibi dinî nitelemeler ortaya koyan sonuçlar şeklinde tarif edilir. Bir meselede hüküm ortaya koyabilmek için dinî ve aklî kaynakların olması gerekir. Verilen hükümler, kaynağına bağlı olarak dinî hükümler ve aklî hükümler olarak ikiye ayrılır ve her ikisi de kelamın ilgi alanına girer. Özü itibariyle bir hüküm naslardan çıkarılmışsa dinî hüküm, aklî çıkarımlar neticesinde elde edilmişse aklî hükümdür.

Verilen bilgiye göre "hüküm" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Hüküm kavramı, mükellef olan kimseler için ortaya konan bir sonuçtur.

B) Akıl sağlığı olan ve ergenlik çağına giren kimseler dinen sorumludur.

C) Naslarla ulaşılan farz, vacip ve haram gibi isimlendirmeler bir hükümdür.

D) Dinî hükümlerin kapsayıcılığı aklî hükümlere göre daha geniştir.

E) Kur'an-ı Kerim ve hadislerle ulaşılan hükümlere dinî hüküm denir.

30. İslam'ın inanca ilişkin yönünü oluşturan hükümlerine itikadi hükümler denir. İtikadi hükümler bir iman meselesi olduğu için kişinin iman dairesinde kalması veya dışına çıkmasına sebep olabilir. Bu sebepler kelam âlimleri inanç konularının tespitinde son derece hassas davranmışlardır. İnanç konusunun her şeyden önce tartışmaya açık olmayacak şekilde net olması insanlara, toplumlara veya zamana göre değişmemesi gerekir. Aynı zamanda itikadi hükümler bir bütün olup bölünme kabul etmezler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi itikadi hükümlerin özellikleri arasında <u>yer almaz</u>?

A) Açıklık

B) Değişmezlik

C) Kesinlik

D) Bölünmezlik / Bütünlük

E) Bireysellik

CEVAP ANAHTARI

DÖGM MATERYAL

Etkinlik Kitabı

Soru Havuzu

Çalışma Kitabı

Video

Etkinlik Uygulamaları

Etkileşimli Kitap

İnfografi

Sesli Kitap

Ders Sunusu

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ